

Estimar i servir l'Església

Carta pastoral

Mons. Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe Metropolità de Tarragona

i Primat

**ESTIMAR
I SERVIR L'ESGLÉSIA**

CARTA PASTORAL

Mons. Jaume Pujol

arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

19 de setembre de 2005

Als preveres i diaques, religiosos i religioses, membres d'instituts seculars i fidels laics i laiques de l'arxidiòcesi de Tarragona.

Estimats tots en el Senyor Jesús ressuscitat,

Introducció

Des de fa temps tenia ganes d'escriure la meva primera carta pastoral a tots els fidels de l'Església de Déu que peregrina a Tarragona. La signo el dia 19 de setembre, quan es compleix un any de la meva ordenació episcopal i presa de possessió de l'arxidiòcesi de Tarragona. Aquell dia va ser molt important per a mi. Recordo amb emoció tots i cada un dels moments, des de la sortida del Seminari, on m'esperaven més de dos centenars de joves, fins a cada detall de la solemne celebració a la Catedral Metropolitana i Primada.

Les meves primeres paraules a la Catedral van ser d'acció de gràcies al Senyor. Amb Sant Pau us convidava a dir: «Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, Pare entranyable i Déu de tot consol. Ell ens conforta en totes les nostres adversitats, perquè nosaltres mateixos, gràcies al consol que rebem de Déu, sapiguem confortar els qui passen alguna pena» (2Co 1,3-4). Aprofito aquest aniversari per donar de nou gràcies a Déu i regradar tots els qui va preparar i participar en l'esdeveniment.

En el decurs del darrer any he viscut moltes coses. Primer de tot, he conegut els preveres del presbiteri diocesà, i he pogut comprovar que són de debò els meus «col·laboradors i consellers necessaris en el ministeri i ofici d'ensenyar, santificar i pasturar el poble de Déu».¹ També he anat coneixent les comunitats de religiosos i de religioses, les institucions eclesials i civils, els moviments, i tantes altres realitats que són una gran riquesa per a l'arxidiòcesi.

¹ CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum ordinis*, n. 7.

Han estat per a mi motiu de gran goig els pelegrinatges interdiocesà i diocesà a Lourdes amb els malalts, així com les visites a la presó de Tarragona i tantes iniciatives de Càritas en favor dels més necessitats. També ho han estat les visites a les parròquies, sobretot per administrar el sagrament de la confirmació, i els actes de Setmana Santa, en la celebració del misteri de la passió, mort i resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist.

Com a arquebisbe de Tarragona he presidit la Conferència Episcopal Tarraconense. Va ser especialment emotiva la celebració, a Montserrat, del 10è aniversari del concili provincial Tarraconense amb tots els bisbes de Catalunya.

També he tingut l'oportunitat de participar en diverses reunions de la Conferència Episcopal Espanyola i de les seves comissions.

És impossible ressenyar tot el que ha passat en un any, però dintre aquest conjunt recordo especialment els viatges a Roma i les meves visites al Sant Pare. El primer viatge va ser amb motiu de la visita ad limina, durant la qual em va rebre Joan Pau II, en una de les darreres audiències privades que va concedir. Poc temps després assistia al seu funeral a la plaça de Sant Pere: va ser una impressionant reconeixença de la seva vida i ministeri al servei de l'Església i del món. Finalment vaig tornar a anar a Roma, juntament amb una nombrosa representació de diocesans, per recollir el pal·li com a arquebisbe metropolità de mans del nou papa, Benet XVI, amb qui he tornat a estar, fa poques setmanes, en ocasió de la Jornada Mundial de la Joventut. A Colònia, vaig anar-hi acompanyant —per desgràcia van ser pocs dies— un bon grup de nois i noies de la nostra arxidiòcesi.

Tot això m'ha dut a centrar la meva primera carta pastoral a tots els fidels en l'amor i el servei a l'Església. Ho faré en quatre parts. Primerament faig una consideració ran del traspàs de Joan Pau II i l'elecció de Benet XVI, un esdeveniment de gràcia en els nostres dies. Hi subratllo el desig d'una Església més viva, més jove, més lliure, i com això ens ha de portar a comprendre-la i estimar-la, amb una fidelitat renovada i creativa que ha de concretar-se en una renovació eclesial i una conversió personal.

Després vénen unes reflexions sobre la naturalesa de l'Església, considerada sobretot com a mare, segons una imatge molt estimada pels primers autors cristians. Certament, no es pot estimar el Crist sense estimar l'Església-mare. L'Església és una i porta a la unitat, perquè és «casa i escola de comunió», i és santa, si bé necessitada de purificació.

Segueixen uns comentaris sobre la catolicitat de l'Església com a comunió d'Esglésies particulars. També considero el servei a la unitat de la fe i a la comunió, inherent al ministeri del bisbe de Roma, el Sant Pare, i encara, fixo l'atenció en la missió apostòlica que Jesús va confiar a la seva Església, en virtut de la qual tots els cristians som corresponsables en la tasca d'anunciar l'evangeli.

Finalment adreço la mirada a Maria, mare nostra i mare de l'Església. Maria és model de fe i de caritat, i intercedeix per tots nosaltres. A ella m'encomano perquè aquesta carta pastoral ajudi a estimar i servir l'Església, cadascú en el lloc on Déu l'ha posat.

I. Una Església més viva, més jove, més lliure

1. Un esdeveniment de gràcia als nostres dies

Amb motiu del traspàs del sant pare Joan Pau II i de l'elecció del seu successor, Benet XVI, l'Església s'ha manifestat davant el món i en els nostres dies amb una renovada joventut i vitalitat, també a casa nostra. Les paraules del nou Papa a l'inici del seu pontificat van infondre nova esperança als fidels, a vegades desencisats per l'augment d'idees i de pràctiques allunyades de la fe cristiana: «Sí, l'Església està viva; aquesta és la meravellosa experiència d'aquests dies. Precisament en els dies tristos de la malaltia i la mort del Papa, alguna cosa s'ha manifestat de manera meravellosa davant els nostres ulls: que l'Església està viva. I l'Església és jove. Ella porta en si mateixa el futur del món, i, per tant, indica també a cadascun de nosaltres la via cap al futur. L'Església està viva i nosaltres ho veiem: experimentem l'alegria que el Ressuscitat ha promès als seus. L'Església està viva; està viva perquè Crist està viu, perquè ell ha ressuscitat.»²

Pocs dies abans, en el seu primer missatge, dirigit als cardenals reunits a la capella Sixtina, Benet XVI havia declarat: «Tinc davant els ulls el testimoniatge del papa Joan Pau II. Deixa una Església més valenta, més lliure, més jove. Una Església que, segons la seva doctrina i el seu exemple, mira amb serenitat el passat i no tem el futur.»³

² BENET XVI, Homilia en la missa d'inici solemne del pontificat, 24 d'abril de 2005.

³ BENET XVI, Primer missatge, al final de la concelebració eucarística amb els cardenals electors, 20 d'abril de 2005, n. 3.

Una Església més viva, més jove i més lliure: aquest és el llegat de Joan Pau II. Expressat de maneres diverses, aquest va ser el pensament de molta gent aquells dies, davant les multitudinàries manifestacions populars, transmeses pels mitjans de comunicació de tot el món. Els avenços tecnològics van afavorir que «esclatés» la reconeixença de tants milions de persones vers la magna figura de Joan Pau II, i la benvinguda al nou bisbe de Roma. Ha estat un «temps extraordinari de gràcia», que ha arribat com a fruit de «l'acció del Crist ressuscitat, que durant molts dies s'ha manifestat en una onada multitudinària de fe, d'amor i de solidaritat espiritual.»⁴

2. Necessitat de comprendre i estimar l'Església

Aquest esdeveniment de gràcia, inspirat sens dubte per l'Esperit Sant, ha fet que moltes persones redescobriessin l'Església com a família de Déu enmig del món (vg. Ef 2,19). Nombrosos fidels que procuren viure plenament la fe en la seva vida diària han renovat els seus desigs de fidelitat. D'altres, tot i adonar-se que no són totalment coherents amb la fe que professen, han sentit reforçats els seus lligams amb l'Església.

Al mateix temps, en ocasió d'aquests esdeveniments, també s'han repetit algunes crítiques a l'Església i al Papa. La major part de les manifestacions negatives provenen de persones que potser no arriben a copsar el caràcter sobrenatural i espiritual de l'Església i es limiten a interpretar-la valent-se tan sols de categories humanes, sociològiques, polítiques o econòmiques.

En altres casos, però, els comentaris crítics han estat originats per persones que estimen l'Església, però que pensen que no sempre dóna el que, segons ells, seria el testimoni autèntic del missatge de Jesucrist. Alguns, per exemple, opinen que l'Església no desenvolupa de manera suficient la renovació eclesial promoguda pel concili Vaticà II; n'hi ha altres que consideren que l'Església s'ha distanciat del món real i no respon adequadament a les seves aspiracions personals, o a les necessitats de la humanitat.

Per un altre costat, també hi ha fidels que se senten desil·lusionats perquè troben a faltar —en la catequesi, en la litúrgia, en la praxi pastoral— algunes expressions de la fe que eren comunes en èpoques passades.

⁴ *Ibidem*, n. 1.

Aquesta diversitat de punts de vista fa que els qui analitzen l'Església només amb criteris merament humans qualifiquin els cristians de *conservadors* o *progressistes*, com si els primers seguissin plantejaments més o menys tradicionals i els segons incorporessin criteris sorgits de nous corrents de pensament. Amb aquesta simplificació, és freqüent que s'emetin judicis sense tenir present tota la realitat i tots els matisos. I els mitjans de comunicació se'n fan ressò, sovint de manera sensacionalista i polèmica.

Amb tot, també entre els no creients n'hi ha molts que d'alguna manera comprenen, o almenys respecten, els valors i realitats espirituals que eleven l'home per damunt dels plantejaments merament materials o contingents, i reconeixen que la missió de l'Església va més enllà d'interessos i estratègies. I, gràcies a Déu, són moltes les persones —dins i fora de l'Església— que estan obertes al diàleg i a la reflexió, que saben posar-se al lloc de l'altre i apreciar la part de veritat que pensen que els altres sostenen.

3. *Fidelitat renovada i creativa*

L'Església es va posar en camí per vies de diàleg amb la celebració del concili Vaticà II. Els seus ensenyaments són per a nosaltres —cristians del temps present— punt de referència necessari per al nostre camí de fidelitat al missatge de Jesucrist. «El papa Joan Pau II va presentar amb encert aquest Concili com a brúixola per orientar-se en el vast oceà del tercer mil·lenni.⁵ També, en el seu testament espiritual, va anotar: “Estic convençut que durant molt de temps encara les noves generacions podran recórrer a les riqueses que aquest Concili del segle XX ens ha regalat”.»⁶

Per això el Papa actual ha volgut reafirmar amb força la seva voluntat decidida de prosseguir amb el compromís d'aplicació del concili Vaticà II, a exemple dels seus predecessors i en continuïtat fidel amb la tradició bimil·lenària de l'Església. «Els documents conciliars» —assenyala Benet XVI— «no han perdut la seva actualitat amb el pas dels anys; ans al contrari, els seus ensenyaments es revelen

⁵ Cf. JOAN PAU II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, 6 de gener de 2001, n. 57-58.

⁶ BENET XVI, Primer missatge, 20 d'abril de 2005, n. 3. Cf. Testament espiritual de Joan Pau II, anotació del 17 de març de 2000.

particularment pertinents davant les noves instàncies de l'Església i de l'actual societat globalitzada.»⁷

I en la commemoració del 10è aniversari del concili provincial Tarraconense, el passat mes de juny, el Sant Pare animava els cristians de Catalunya a «continuar posant en pràctica les conclusions del Concili esmentat, per tal d'afavorir un arrelament més intens de l'esperit i de les directrius del concili Vaticà II».⁸

Aquest ha estat també el meu desig des que vaig ser cridat a la seu de Tarragona. En la celebració de la meva ordenació episcopal vaig expressar el propòsit de seguir, en el meu pontificat, el camí traçat en el Pla pastoral diocesà, amb els seus objectius i accions, el qual s'inspira en el concili provincial Tarraconense de 1995, actualització i concreció a les nostres terres del concili Vaticà II. El nou Pla pastoral diocesà (2005-2008) ens ajudarà a concretar algunes de les opcions i prioritats pastorals de l'arxidiòcesi en aquesta mateixa línia.

La fi del pontificat de Joan Pau II i el començament del pontificat de Benet XVI han significat, per a la majoria dels catòlics, una renovació dels seus desigs de fidelitat a l'Església de Jesucrist. Aquesta fidelitat renovada no pot ser sinó una fidelitat creativa. No pot dur a l'immobilisme, sinó a l'esforç per renovar la pròpia identitat, precisament davant les circumstàncies pròpies del nostre temps. Evidentment, no es tracta de canviar només per la pruija de canviar, com si una cosa fos bona simplement perquè és nova o dolenta perquè és antiga.

Així com un arbre creix cap amunt ben assentat sobre les seves arrels, igualment les reformes més profundes i eficaces són les que es fonamenten en allò que ens és essencial: la identitat, la història, la cultura, l'experiència. Trencar amb el passat com a principi és un procediment poc lògic i gens humà. Del passat, cal mantenir-ne tot allò que té de valuós i enriquir-ho a mesura que el temps camina. Catalunya, a més, posseeix una tradició cristiana d'una particular riquesa i amb una extraordinària continuïtat de segles, que no podem malmetre. Convé aprendre les lliçons de la història, mestra de la vida, i, quan ens adonem dels errors comesos, demanar perdó a Déu i als homes, reparar si és possible el mal causat i procurar una bona esmena.

⁷ *Ibidem.*

⁸ BENET XVI, Salutació en la commemoració del 10è aniversari del concili provincial Tarraconense, 2 de juny de 2005.

4. *Renovació eclesial i conversió personal*

Les reformes, a l'Església, només es poden entendre en termes d'una prudent i necessària renovació per tal que l'Església segueixi complint eficaçment la seva missió: comunicar i estendre arreu el missatge de l'evangeli.⁹ Els cristians hem de renovar-nos constantment, primer de tot cadascú personalment, mitjançant una reflexió sincera sobre la pròpia conducta i actituds —no tan sols preguntant-nos si actuem en consciència, sinó també si aquesta s'ajusta al que és bo, sense introduir-hi components egoistes. A més, quan cal, hem de saber demanar perdó a Déu i als altres.

No podem tancar-nos en nosaltres mateixos i negar als altres el que els devem, com a parents, amics o ciutadans. No podem negar l'amor fratern als altres, perquè tot cristià participa activament en la missió apostòlica de l'Església. En efecte, tot cristià és responsable de difondre el missatge evangèlic, un missatge que, en darrer terme, porta a subratllar tot el que és bo i noble, donant plenitud a les realitats humanes.

Pel que fa a l'Església i a la nostra situació dins seu, el punt realment clau és la fe i la correspondència personal, és a dir, la relació de cada cristià amb Jesús de Natzaret, el Fill de Déu, que va fer de la seva Església signe i instrument de salvació.¹⁰ Així, doncs, quina incidència real té la fe en la nostra existència? Quin significat donem en la nostra vida al fet que Déu sigui el nostre creador i pare? Quina és la nostra adhesió envers Crist? Com valorem que l'Església, la família de Déu dins el món, sigui la nostra família?

Certament, la fe ha de tenir expressions existencials concretes en la vida personal. Assenyalem-ne algunes a tall d'exemple. Primerament, preguntem-nos pel temps que cadascú dedica a Déu assistint a l'eucaristia del diumenge, el dia del Senyor, però també pel temps dedicat cada dia a la pregària. En segon lloc, és important la valoració que cadascú fa dels sagraments, especialment de l'eucaristia i de la reconciliació. En tercer lloc, cal considerar la influència que la fe i els sagraments de la fe tenen en la vida personal, de manera que duguin a una sol·licitud real per al bé dels altres, especialment dels pobres i

⁹ Cf. PAU VI, Encíclica *Ecclesiam suam*, 6 d'agost de 1964, n. 3, 16, 20; Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, 8 d'octubre de 1975, n. 14; JOAN XXIII, Discurs en la inauguració del concili Vaticà II, 11 d'octubre de 1962, n. 13.

¹⁰ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 1-2.

els necessitats. Encara, cal traduir en accions concretes la determinació perquè la fe i la caritat cristianes influeixin en la vida social, de manera que al nostre voltant i a tot el món hi regnin la justícia i la pau.

Així, quan la fe no es queda en un nivell teòric sinó que entra dins la vida, podem assolir —sempre que hi acompanyin la pregària, l'estudi i el diàleg— el discerniment necessari per canviar el que calgui en relació amb les estructures organitzatives de l'Església o amb les seves maneres d'actuar, a fi que la seva missió segueixi essent eficaç. Ara bé, no podríem fer res sense la conversió personal, sense el desig personal i sincer de fidelitat a Crist i a la seva Paraula. A partir d'aquí, s'escau plantejar-nos què és l'Església en la seva realitat més profunda.

II. L'Església, casa i escola de comunió

5. *Què és l'Església?*

En el decurs de la història els cristians s'han esforçat per comprendre i explicar què és l'Església. Aquesta no és una qüestió secundària, perquè mitjançant l'Església descobrim i aprofundim la nostra relació personal amb Déu, pare i amic de tots.

El misteri de l'Església, la seva naturalesa i la seva missió, són a la base de moltes de les qüestions que avui es plantegen.

En els temps antics el poble d'Israel va ser escollit com a dipositori de l'aliança amb el Déu viu. Però amb Jesucrist se'ns ha donat la plenitud de la revelació (vg. He 1,1-2) i dins aquesta plenitud ha estat fundada l'Església, el nou poble de Déu. Sant Pau ensenya que el conjunt dels cristians constituïm el «cos de Crist» (vg. Rm 12,4-5; 1Co 10,16-17; 12,12-30; Ef 4,4-25; 5,23.30; Col 1,18.24). Posteriorment els teòlegs medievals l'anomenaran el «cos místic de Jesucrist», per tal de distingir-lo del cos humà de Crist. En els escrits del Nou Testament també es fa referència a l'Església utilitzant la imatge de «temple de l'Esperit Sant» (vg. Ef 2,21; 1Pe 2,5; Ap 3,12). El concili Vaticà II parla d'aquestes i altres imatges que serveixen per descriure aspectes diversos de l'Església.¹¹

La constitució *Lumen gentium*, especialment, ho va il·lustrar amb nova claredat. Aquest document contempla l'Església com el nou

¹¹ Cf. *ibidem*, n. 6.

poble de Déu, reunit entre els homes —com en altre temps havia estat elegit el poble d'Israel—, per conduir-los a la salvació. «Déu ha volgut santificar i salvar els homes no separadament, sense cap connexió els uns amb els altres, sinó que els ha constituït en un poble que el reconegués en la veritat i en santedat.»¹²

El Concili ensenya que en el poble de Déu «es dona una veritable igualtat entre tots pel que fa a la dignitat i a l'acció, comunes a tots els fidels, en allò que toca a l'edificació del cos de Crist».¹³ Hi ha en l'Església una corresponsabilitat de tots els batejats a l'hora de portar endavant aquesta missió. «Els pastors sagrats saben prou bé com contribueixen els laics al bé de tota l'Església. I no ignoren que ells, els pastors, no han estat instituïts pel Crist per assumir tots sols tota la missió salvífica de l'Església envers el món, sinó que la seva elevada funció és pasturar de tal manera els fidels i reconèixer talment els seus serveis i carismes que tots a la seva manera col·laborin en l'obra comuna.»¹⁴

Per la seva banda, els qui han rebut de Déu la crida a la vida consagrada queden, per la professió dels consells evangèlics, estretament units amb l'Església i el seu misteri; per això «cal que la seva vida espiritual estigui consagrada també al bé de tota l'Església. D'aquí es deriva el deure de treballar segons les seves forces i el caràcter de la pròpia vocació, sia amb l'oració, sia també d'una manera ben activa, per implantar o enfortir en les ànimes el Regne del Crist i estendre'l arreu del món».¹⁵

Amb tot, l'Església és un misteri de la fe, inclòs des dels primers segles entre els articles dels símbols baptismals: «Crec [...] en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica», confessem en el credo. I és oportú ara, abans d'analitzar breument alguns dels significats d'aquestes expressions, recordar que els misteris de la fe són plenament raonables, perquè omplen l'anhel de comprensió de la veritat inherent a la raó humana; però, per mor de la limitació del nostre enteniment, són insondables i mai no els podrem abastar completament. El misteri de l'Església és una realitat inefable fonamentada en la gràcia de Déu, en l'amistat de Déu amb els homes. Per això

¹² *Ibidem*, n. 9.

¹³ *Ibidem*, n. 32.

¹⁴ *Ibidem*, n. 30.

¹⁵ *Ibidem*, n. 44.

l'Església es considera, també des dels primers segles, la casa i la família de Déu (vg. Ef 2,19).

6. L'Església és el sagrament de la comunió amb Déu

La paraula *Església* —que prové del grec *ekklesia*— vol dir 'convocació'. És un terme molt adient, perquè l'Església és el nou poble de Déu convocat per la seva Paraula i constituït per la gràcia de l'Esperit, que se'ns dóna principalment per mitjà dels sagraments.

Déu Pare convoca tots els homes i dones, des de l'inici de la història, a una unió íntima amb ell per fer-nos partícips de la seva vida benaurada, l'única que satisfà plenament els nostres desigs d'amor i felicitat. És cert que els homes, amb els nostres pecats, hem rebutjat, sovint i en totes les èpoques, l'amor de Déu. Però ell roman sempre fidel a les seves promeses. «Sempre i en tot lloc s'ha fet pròxim a l'home. El crida, l'ajuda a buscar-lo, a conèixer-lo i a estimar-lo amb totes les forces. Convoca tots els homes, que el pecat ha dispersat, a la unitat de la seva família, l'Església. Per fer això, ha enviat el seu Fill com a redemptor i salvador, en arribar la plenitud del temps. En ell i per ell, crida els homes a esdevenir, per l'Esperit Sant, els seus fills adoptius, els hereus de la seva vida benaurada.»¹⁶

L'Església és sagrament de la comunió amb Déu. És a dir, n'és signe, perquè la incorporació a l'Església visible manifesta externament la incorporació interior al Crist; i n'és alhora l'instrument, instituït per Jesucrist i constantment renovat, santificat i dirigit per l'Esperit Sant.¹⁷ Els pares dels primers segles afirmaven que l'Església configura la seva unitat a partir de la comunió que hi ha entre el Pare, el Fill i l'Esperit Sant:¹⁸ l'Església està «plena de la Trinitat».¹⁹

L'Església no pot ser pensada en termes de societat merament humana, i tampoc no ha de ser entesa com una realitat només espiritual i invisible. Pel fet de ser sagrament de la comunió amb Déu, el misteri de l'Església no queda reclòs dins els límits de l'Església catòlica. Els cristians que viuen en l'amistat amb Déu i que mantenen

¹⁶ *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 1.

¹⁷ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 1 i 4.

¹⁸ Cf. SANT CEBRIÀ, *Tractat sobre el pàrenostre*, c. 23; ORÍGENES, *In Cantica* 1, 1. SANT HILARI DE POITIERS, *Tractat sobre la Trinitat*, 1, 8, 2.19.

¹⁹ ORÍGENES, *Selecta in Psalmos*, 23, 1.

el triple vincle de la fe, els sagraments i la comunió amb el successor de Pere i el col·legi episcopal estan plenament incorporats a l'Església, mentre que els altres cristians ho estan de manera incompleta.²⁰

Però joiosament reconeixem «que es troben fora del seu cos [de l'Església catòlica] molts elements de santificació i de veritat, els quals, com a dons peculiars de l'Església del Crist, empenyen vers la unitat catòlica».²¹ La gràcia de Déu actua també fora dels límits visibles de l'Església catòlica, sobretot en el si de les altres Esglésies i comunitats eclesials que s'uneixen a Crist pel baptisme i amb les quals ens uneix la fe i l'amor a Déu u i tri.

Tant els uns com els altres, homes i dones, tots estem cridats a la santedat, és a dir, «a la plenitud de la vida cristiana i a la perfecció de la caritat»,²² a la perfecció de l'amor en unió amb la Trinitat. Per camins en gran part misteriosos (vg. Rm 11,33) Déu entra en la història de cada home i li va manifestant la seva voluntat d'atreure'l cap a ell. I en definitiva, el que importa de debò és descobrir quin és el disseny de Déu per a cadascú i fer-se'l propi (vg. Sl 25,4; 86,11; 119,33; 143,10). És aquí on finalment es juga el destí etern i la felicitat de cada home i de cada dona,²³ i també la convivència pacífica i solidària dels pobles i les cultures.

A això aspiren també, entre ombres i dificultats, les religions no cristianes —a vegades sense adonar-se'n gaire— i, en darrer terme, tota persona humana, perquè Déu mateix ha sembrat en el seu cor la nostàlgia i inquietud per la veritat, pel bé i per la bellesa, que només es troben realment en la comunió amb Déu.²⁴

7. *No es pot estimar el Crist sense estimar l'Església-mare*

Jesucrist, el Fill de Déu, ha vingut al món per fer la voluntat del Pare que l'ha enviat (cf. Jn 6,38). Ell «va adquirir l'Església amb la seva sang (vg. Ac 20,28), la va omplir del seu Esperit i la va proveir de mitjans adients per a la unió visible i social».²⁵ Jesús ha dotat la

²⁰ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 14-15.

²¹ *Ibidem*, n. 8.

²² *Ibidem*, n. 40.

²³ *Ibidem*, n. 16.

²⁴ Cf. SANT AGUSTÍ, *Confessions*, 1, 1, 1.

²⁵ CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 9.

seva Església d'una estructura orgànica²⁶ fonamental que la fa capaç de desplegar-se de manera molt eficaç per a la salvació dels homes de totes les èpoques i de totes les cultures. Pel sagrament del baptisme som «consagrats fins al punt d'esdevenir una casa espiritual i un sacerdocí sant per la nova naixença i la unció de l'Esperit Sant».²⁷

El batejat queda constituït fidel, és a dir, membre del poble sacerdotal de Déu i partícip de la seva missió salvífica i evangelitzadora. «El sagrament inicial» —el baptisme— «ja confereix a tots els cristians una missió divina, que cadascú ha de dur a terme en el seu propi camí.»²⁸ Aquesta és la condició radical i substancial del cristià. A més, pel sagrament de l'orde, alguns d'entre els fidels esdevenen ministres. «El sacerdocí comú dels fidels i el sacerdocí ministerial o jeràrquic, per bé que es diferenciïn essencialment i no només en el grau, s'ordenen l'un a l'altre, ja que tots dos participen, cadascun a la seva manera, de l'únic sacerdocí del Crist.»²⁹

No es pot estimar el Crist sense estimar la seva Església. Hi ha una expressió prou comuna entre els escriptors cristians dels primers segles que recorda que l'Església és la nostra mare: «No pot tenir a Déu per Pare qui no tingui l'Església per mare», escriu sant Cebrià.³⁰ I a una mare se l'estima, se la tracta amb amor, se la defensa si l'ofenen o en malparlen, se'n té cura, especialment quan passa alguna necessitat.

Estimar l'Església comporta sentir amb l'Església i en l'Església, és a dir, conèixer la seva història i la seva tradició; acceptar i confessar els ensenyaments que la comunitat cristiana, guiada pels seus

²⁶ Cf. *ibidem*, n. 11.

²⁷ *Ibidem*, n. 10.

²⁸ SANT JOSEPMARIA ESCRIVÀ, *Converses amb monsenyor Escrivà de Balaguer*, Barcelona 1991, n. 91.

²⁹ CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 10. «El sacerdocí ministerial, amb els seus poders, forma i regeix el poble sacerdotal, celebra el sacrifici eucarístic personificant Jesucrist i l'ofereix a Déu en nom de tot el poble; i els fidels participen en l'ofertament de l'Eucaristia en virtut del seu sacerdocí reial, que també exerceixen en rebre els sagraments, en la pregària i l'acció de gràcies, amb el testimoniatge de la seva vida, amb l'abnegació i amb un amor eficaç» (*ibidem*).

³⁰ SANT CEBRIÀ, *Tractat sobre la unitat de l'Església catòlica*, 6; i SANT AGUSTÍ, *Sermo de Alleluia*. Cf. també: SANT CEBRIÀ, *Carta 74*, 7; *Tractat sobre els apòstates*, 9; TERTUL·LIÀ, *Tractat sobre l'oració*, 2; SANT AGUSTÍ, *Comentaris als salms*, Salm 88; *Sermó 2*, 14; *Contra litteras Petilianis*, 1, 3, 9, 10; *Sermó 216*, 8; *De Symbolo ad catechumenos*, etc.

pastors, ha definit com a invariables perquè formen part del «dipòsit de la fe» rebut dels apòstols (vg. 1Tm 6,20; 2Tm 1,14); corregir —si fos necessari (vg. Mt 7,1)— les actuacions dels altres membres de l'Església sempre amb caritat, com qui ha d'exercir la correcció fraterna sobre un germà estimat; avisar amb dolcesa i paciència els equivocats, tot pregant Déu que els il·lumini amb la veritat (vg. 2Tm 2,23-26); compartir, com a cosa pròpia, les alegries i les penes de tots els cristians d'arreu del món, especialment quan són maltractats i perseguits per causa de la fe.

Estimar l'Església comporta, sobretot, pregar per ella. Com podríem sentir-nos estranys en la nostra pròpia llar? Com podríem rebutjar la mare que ens ha engendrat a la fe i ens proporciona la vida de la gràcia?³¹

8. *L'Església és una: és casa i escola de comunió*

L'Església-mare és una. Aquesta és la primera de les quatre notes clàssiques —recollides en el credo de Nicea-Constantinoble i confessades de manera constant pels cristians de tots els segles— que distingeixen l'Església de Crist perquè són propietats essencials seves.

L'Església és una perquè és un de sol el nostre Redemptor, és una la fe i són únics els sacraments que ens vinculen a Crist i entre nosaltres (vg. Ef 4,4-6). L'Església és una, però en el decurs de la història els cristians no hem sabut mantenir la manifestació externa i visible d'aquesta unitat. Sobretot en dues ocasions hem esquinçat la túnica sense costura de l'Església: en el segle XI, amb la separació de l'Orient cristià, que va donar lloc a les Esglésies ortodoxes, i en el segle XVI, amb l'escissió de les comunitats que es van adherir a la reforma luterana. I és tasca de tots recompondre la unitat: tots hi estem implicats —no només els especialistes en el diàleg ecumènic—, sobretot amb la nostra pregària.

Aquesta dimensió —Església una— en tant que pertany a la mateixa naturalesa de l'Església, és do de Déu, no simple resultat de l'esforç humà. Més enllà, per tant, de la conducta dels cristians al llarg de la història, que ha originat successius esquinçaments mutus, Déu fa que l'Església sigui realment una, altrament l'Església de Jesucrist

³¹ Sobre l'Església-mare, cf. H. DE LUBAC, *Méditation sur l'Église*, Aubier, París 1968, cap. VII.

hauria deixat d'existir. Aquesta convicció fa dir humilment i decididament al concili Vaticà II: «L'única Església de Crist [...] subsisteix en l'Església catòlica.»³²

Però el nostre compromís per la unitat de l'Església ens és encara més proper. ¿Com podríem aspirar a la unitat amb els altres cristians si primer no procuréssim fer créixer sincerament la unitat entre nosaltres, els qui formem l'Església catòlica? Joan Pau II parlava de la necessitat de «fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió: aquest és» —deia— «el gran desafiament que tenim davant nostre en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al disegni de Déu i respondre també a les profundes esperances del món».³³

La unió dels qui formen l'Església no és el resultat només de la professió d'una mateixa fe, entesa com un conjunt de veritats, sinó també de la compartició d'una mateixa caritat, entesa com una relació fraternal entre els fidels. És amb tota aquesta riquesa que cal entendre el mot *comunió*, tan familiar sobretot en el llenguatge eclesiàstic dels primers segles.

En aquesta línia, el Pla pastoral diocesà 2002-2005 fins ara vigent a la nostra arxidiòcesi ha volgut ser un ajut perquè la nostra Església particular fos casa i escola de comunió al servei de la missió d'anunciar la bona nova de Jesucrist. En el nou Pla pastoral diocesà 2005-2008 continuarem amb aquest objectiu com a prioritat pastoral.

Gràcies a Déu, a casa nostra posseïm una vivència recent molt remarcable en aquest sentit. A més dels fruits pastorals que ha donat, la celebració del concili provincial Tarraconense del 1995 va suposar una important experiència de diàleg i de vida eclesial, plena de riquesa. En les resolucions conciliars llegim que cal «assumir tota la realitat de l'Església sense mútues exclusions. Per tant, cal reconèixer i acceptar la pluralitat interna que ens enriqueix recíprocament: l'Església és una i pluriforme, no pas monolítica. Cal, en concret, que s'acceptin mútuament les distintes concepcions i models d'evangelització [...] sense caure en l'autodissolució ni en la pèrdua de la identitat cristiana, i sense adoptar actituds de domini o de tancament en una pura posició defensiva. L'objectiu comú és —sense sentir-se superiors

³² CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 8.

³³ JOAN PAU II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, 6 de gener de 2001, n. 43. Es pot consultar també la ponència de Mn. MIQUEL BARBARÀ a Montserrat, en la celebració del 10è aniversari del concili provincial Tarraconense, «Testimonis del Déu vivent en la nostra societat», 3.9.

els uns als altres— caminar vers la renovació de la vida cristiana, tot mantenint les certes que ens ha transmès la tradició de la fe. [...] Volem sentir-nos units en la pregària, en el camí vers la plena unitat en el Crist i en la tasca comuna d'oferir la seva paraula i el seu amor a un món que el desconeix».³⁴

Joan Pau II desitjava «promoure una espiritualitat de la comunió, proposant-la com a principi educatiu a tots els llocs on es forma l'home i el cristià, on s'eduquen els ministres de l'altar, les persones consagrades i els agents pastorals, on es construeixen les famílies i les comunitats».³⁵ I explicava que «espiritualitat de la comunió significa, per damunt de tot, una mirada del cor cap al misteri de la Trinitat que habita en nosaltres, la llum del qual ha de ser reconeguda també en el rostre dels germans que són al costat nostre».³⁶ Cal «mirar» Déu, contemplar-lo en l'oració i en l'eucaristia.

Aquest és el primer pas per «sentir el germà en la fe [...] com “un que em pertany”».³⁷ «L'Església, mentre peregrina aquí a la terra, està cridada a mantenir i a promoure tant la comunió amb el Déu trinitari com la comunió entre els fidels. Per a això compta amb la Paraula i els sagraments, sobretot l'Eucaristia, per la qual “viu i es desenvolupa constantment”,³⁸ i en la qual, alhora, s'expressa a si mateixa. No és casualitat que el terme *comunió* s'hagi convertit en un dels noms específics d'aquest sublim sagrament.»³⁹

Espiritualitat de la comunió suposa, en la pràctica, sentir tots els cristians com a germans, i això no pot quedar-se en una simple frase feta, sinó que ha de ser un programa de vida cristiana: un programa de respecte a les legítimes opinions i diversitats, un gran tema per a l'oració i per a l'autoreflexió, una meta per orientar les nostres paraules i les nostres accions de cada dia.

Podem preguntar-nos, per exemple, quina capacitat tenim «de veure abans que res allò que hi ha de positiu en l'altre, per acollir-lo i valorar-lo com a regal de Déu: un “do per a mi”, a més de ser un

³⁴ CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE 1995, R. 1 c).

³⁵ JOAN PAU II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, 6 de gener de 2001, n. 43.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ *Ibidem*.

³⁸ CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 26.

³⁹ JOAN PAU II, Encíclica *Ecclesia de Eucharistia*, n. 34.

do per al germà que l'ha rebut directament».⁴⁰ Podem interrogar-nos sobre quin espai real donem als altres dins la nostra ment, en el nostres interessos, en el nostre temps.

¿No és veritat que quan fem un examen sincer de la nostra consciència de seguida ens adonem que «tanquem contínuament les nostres portes», que «contínuament busquem la seguretat i no volem que ens molestin ni els altres ni Déu»?⁴¹ ¿No és cert que hauríem de rebutjar més ràpidament «les temptacions egoistes que contínuament ens assetgen i engendren competitivitat, ganes de fer carrera, desconfiança i enveges»?⁴² «No ens fem il·lusions» —advertia sàviament Joan Pau II—, «sense aquest camí espiritual, de poc serviren els instruments externs de la comunió. Es convertiren en mitjans sense ànima, màscares de comunió més que les seves formes d'expressió i creixement.»⁴³

9. *L'Església és santa, però necessitada de purificació*

L'Església-mare és santa. Ho és perquè respon al disseny de Déu i perquè ens porta cap a ell, ja que ha estat fundada pel Fill de Déu, Jesucrist, mitjançant l'acció del seu Esperit. També ho és perquè en ella se'ns donen les «coses santes»: la fe i els sagraments —especialment l'eucaristia—, els carismes i la caritat.⁴⁴

Quan afirmem que l'Església és per si mateixa santa, no diem que dintre seu no hi hagi pecadors. L'Església «és alhora santa i cridada a purificar-se»,⁴⁵ perquè «tots els seus membres —inclosos els seus ministres— s'han de reconèixer pecadors (vg. 1Jn 1,8-10). En tots ells, el jull del pecat es troba encara barrejat amb el bon gra de l'evangeli fins a la fi del temps (vg. Mt 13,24-30)».⁴⁶ Per això els darrers Papes, especialment conscients d'aquesta realitat, han vist la necessitat de

⁴⁰ JOAN PAU II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, 6 de gener de 2001, n. 43.

⁴¹ BENET XVI, Homilia en la solemnitat de la Pentecosta, 15 de maig de 2005.

⁴² JOAN PAU II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte*, 6 de gener de 2001, n. 43.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ Cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 949-953.

⁴⁵ CONCILI VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 8.

⁴⁶ *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 827.

purificar la memòria històrica de l'Església, demanant perdó pels errors i pecats comesos pels cristians en el passat.⁴⁷ Qui demana perdó no queda humiliat, sinó que esdevé millor davant Déu i els altres. Semblantment, demanar perdó pels pecats d'un mateix a Déu en la confessió sacramental —tots necessitem també individualment una purificació personal de la memòria!— no rebaixa la dignitat humana sinó que l'engrandeix.⁴⁸

Com més conscients siguem del perdó que necessitem, més capacitat tindrem de perdonar els altres. Tots necessitem obrir-nos al perdó de Déu —que ens arriba sobretot en el sagrament de la penitència— i aleshores comprenem que el perdó porta la salvació al món: «Res no es pot millorar en el món si no se supera el mal. I el mal solament es pot superar amb el perdó. Certament ha de ser un perdó eficaç, però només el Senyor ens pot donar aquest perdó, un perdó que no allunya el mal tan sols amb paraules, sinó que el destrueix realment. Això només pot succeir amb el sofriment, i així va ser realment amb l'amor sofrent de Crist.»⁴⁹

Aquesta purificació constitueix un gest molt important en el camí ecumènic, en el diàleg amb les religions i en l'oferta de salvació que l'Església dirigeix al món.⁵⁰ Demanar perdó i perdonar és un mitjà necessari per assolir la pau entre les persones, les famílies i els pobles.

Tot i això, l'Església continua essent santa, i no només al cel, el lloc on hi ha els sants, on no pot haver-hi pecat (vg. Ap 21,7.22,3). L'Església es reconeix existencialment santa també a la terra, en les persones que porten una vida justa davant de Déu i dels homes. És una santedat provisional o incoada, ja que qualsevol persona pot pecar, i necessitar, en conseqüència, la conversió i l'inici d'un nou camí.

L'Església de Jesucrist és santa. Som nosaltres, els seus fills, els qui enlletgem i desfigurem el seu rostre. Per aquest motiu, si alguna vegada ens semblés que l'Església no reflecteix bé el rostre de Jesús, en comptes de criticar-la hauríem d'examinar-nos personalment i

⁴⁷ Cf. JOAN PAU II - COMISSIÓ TEOLÒGICA INTERNACIONAL, *Jornada del Perdón. Memoria y reconciliación: la Iglesia y las culpas del pasado*, Madrid 1999.

⁴⁸ Cf. JOAN PAU II, Encíclica *Dives in misericordia*, 30 de novembre de 1980, n. 6.

⁴⁹ BENET XVI, Homilia en la solemnitat de la Pentecosta, 15 de maig de 2005.

⁵⁰ Cf. Y. CONGAR, *Verdad y dimensiones de la salvación*, Madrid 2002, especialment p. 59 i 163.

reconèixer en quin grau no som cadascun de nosaltres, en diverses mesures, els veritables responsables dels mals que l'afligeixen i dels escàndols que impedeixen que l'exemple de la nostra vida porti els altres cap a Crist.

III. L'Església universal, comunió d'Esglésies particulars

10. *L'Església és catòlica, universal*

L'Església-mare és catòlica, universal. «És catòlica perquè el Crist hi és present»; d'ell rep «la plenitud dels mitjans de salvació que ell ha volgut: confessió de fe recta i completa, vida sacramental íntegra i ministeri ordenat dins la successió apostòlica».⁵¹ Diem també que l'Església-mare és catòlica «perquè és enviada en missió pel Crist a tota la universalitat del llinatge humà».⁵²

L'adjectiu catòlic no s'aplica només a l'Església en el seu conjunt, sinó també a cadascuna de les Esglésies particulars, comunitats de «fidels cristians en comunió en la fe i els sagraments amb el seu bisbe, ordenat dintre la successió apostòlica».⁵³ Ho afirmava ara fa un any: «Des de la nostra identitat, com deia sant Fructuós al soldat Fèlix, “cal tenir al pensament l'Església catòlica, estesa d'Orient a Occident”. L'arxidiòcesi de Tarragona sempre ha tingut un cor acollidor, catòlic, universal.»⁵⁴

Cada Església particular fa present el misteri de l'Església en un lloc; no és tota l'Església, però és plenament catòlica en virtut de la comunió amb l'Església de Roma i amb les altres Esglésies.⁵⁵ Tampoc l'Església universal no podria comprendre's ni realitzar-se fora de les Esglésies particulars: «en totes elles es troba i per totes elles existeix l'Església catòlica, una i única».⁵⁶

Les Esglésies particulars són catòliques perquè estan en comunió amb l'Església de Roma, «que presideix en la caritat».⁵⁷ La catolicitat

⁵¹ *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 830.

⁵² *Ibidem*, n. 831.

⁵³ *Ibidem*, n. 833.

⁵⁴ Paraules en la consagració episcopal i presa de possessió de l'arxidiòcesi de Tarragona, Catedral de Tarragona, 19 de setembre de 2004.

⁵⁵ Cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 834.

⁵⁶ CONCILI VATICÀ II, Constitució *Lumen gentium*, n. 23.

⁵⁷ SANT IGNASI D'ANTIOQUIA, *Carta als de Roma*, 1, 1.

de l'Església —i per tant de cada un dels seus fills— ha de proporcionar-nos una visió universal, que no ha de fer minvar, lògicament, l'amor a les nostres arrels, a la nostra cultura o al nostre poble.⁵⁸ Al contrari: Déu ha volgut precisament que aquesta universalitat i catolicitat hagi estat a casa nostra i al llarg dels segles una característica de la nostra cultura.

11. *El bisbe de Roma, servent dels servents de Déu*

El títol de sabor agustinianà que té el bisbe de Roma, «servent dels servents de Déu», expressa molt bé el sentit del ministeri petrí: el servei a la unitat de la fe. La comunió amb el Papa és la garantia de la nostra catolicitat, perquè el ministeri del successor de Pere és un servei a la fe i a la comunió. Com Benet XVI ha assenyalat, l'obediència que es deu al Papa no es refereix als arguments o a les valoracions que pugui sostenir com a autor privat, sinó que es refereix a la paraula de Déu. El Papa és testimoni de la fe apostòlica i està al seu servei. La seva potestat, per tant, comença per obeir ell mateix la fe i la tradició eclesials.⁵⁹

«El Papa no és un sobirà absolut, el pensament i la voluntat del qual són llei. Al contrari, el ministeri del Papa és garantia de l'obediència a Crist i a la seva Paraula. Ell no ha de proclamar les seves pròpies idees, sinó vincular-se constantment i vincular l'Església a l'obediència a la paraula de Déu, davant els intents d'adaptar-se i aigualir-se, així com davant tot oportunisme.»⁶⁰ Per això l'actual papa Benet XVI ha pogut afegir: «El meu veritable programa de govern és no fer la meua voluntat, no seguir les meves idees, sinó posar-me, juntament amb tota l'Església, a l'escolta de la paraula i de la voluntat del Senyor i deixar-me conduir per ell, de tal manera que sigui ell mateix qui condueixi l'Església en aquesta hora de la nostra història.»⁶¹

D'això n'és signe el pal·li que, segons una tradició ja coneguda en el segle IV, porten els bisbes de Roma. És signe del jou de Crist, que

⁵⁸ Cf. BISBES DE CATALUNYA, *Arrels cristianes de Catalunya*, 27 de desembre de 1985.

⁵⁹ Cf. BENET XVI, Homilia en la missa de presa de possessió de la Càtedra de Roma, Basílica de Sant Joan del Laterà, 7 de maig de 2005.

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ BENET XVI, Homilia en la missa d'inici solemne del pontificat, 24 d'abril de 2005.

és «suau» per a qui l'estima ja que la seva càrrega és «lleugera» (vg. Mt 11,30). I és que la voluntat de Déu «no és un pes exterior, que ens oprimeix i ens priva de la llibertat», sinó que en aquesta voluntat hi ha la nostra vida veritable i la nostra alegria. «La voluntat de Déu, en comptes d'allunyar-nos de la nostra identitat, ens purifica —potser a vegades de manera dolorosa— i ens fa tornar d'aquesta manera a nosaltres mateixos. I així, no el servim només a ell, sinó també a la salvació de tot el món, de tota la història.»⁶²

Una vegada més ve ara a la meva memòria el pal·li que Benet XVI em va imposar a Roma en la festa de Sant Pere i Sant Pau, el passat 29 de juny, amb trenta-dos arquebisbes metropolitans més d'arreu del món. Aquest pensament em fa recordar aquestes paraules pronunciades pel Papa en la missa d'inici solemne del seu pontificat: «El simbolisme del pal·li és més concret encara: la llana d'anyell representa l'ovella esgarriada, malalta o feble, que el pastor duu a coll per conduir-la a les aigües de la vida. [...] El pal·li indica [...] que Crist ens porta a tots nosaltres. Però, al mateix temps, ens convida a portar-nos els uns als altres. Es converteix així en el símbol de la missió del pastor.»⁶³ Meditant aquestes paraules, se'm fa present el moment en què em va ser confiada la seu de sant Fructuós. «Mai no us mancarà pastor», deia dintre meu una veu que em semblava que venia del temps apostòlic. Com aquell dia a la Catedral de Tarragona, vull sentir sempre —confiant en l'ajuda de Déu— aquesta gran responsabilitat.

12. *L'Església és apostòlica: el «sentit de la fe»*

L'Església-mare és apostòlica perquè està edificada sobre el fonament dels apòstols (vg. Ap 21,14) i perquè és continuadora de la missió d'aquells primers testimonis de Crist (vg. Ac 1,8). Cal recordar, doncs, que tots els fidels cristians —també els que som a l'inici del tercer mil·lenni— participem d'aquesta missió: una tasca i un testimoniatge que comporten guardar i transmetre el dipòsit de la fe (vg. 1Tm 6,20; 2Tm 1,14), en la comunió del col·legi episcopal amb el seu cap, el Pontífex romà, successor de sant Pere. Això és el que es coneix amb l'expressió «sentit de la fe».⁶⁴

⁶² *Ibidem.*

⁶³ *Ibidem.*

⁶⁴ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució *Lumen gentium*, n. 12 i 35.

Sabem que és a l'Església catòlica on es troba la plenitud de la veritat i de la gràcia de Crist.⁶⁵ Tanmateix, ningú, per si mateix, posseeix la veritat, de manera que pugui mirar els altres amb menyspreu; més aviat és la veritat cristiana que ens posseeix, en la mesura que cadascú es deixa il·luminar i vivificar per aquesta veritat. A més, tots podem aprendre moltes coses dels altres, perquè en totes les persones, pobles i cultures hi ha llambreigs i llavors de la veritat que Déu ha escampat, i que estan esperant, sovint sense saber-ho, l'anunci de l'evangeli.

La fe és un do diví que compromet tota la persona del creient, perquè reclama «una adhesió personal de l'home a Déu. Al mateix temps —i d'una manera inseparable— és l'assentiment lliure a tota la veritat revelada per Déu».⁶⁶ És un compromís que els cristians hem acceptat pel baptisme, ha estat envigorit pel do de l'Esperit Sant en la confirmació i el renovem cada diumenge durant la celebració eucarística quan resem el credo. «Recitar amb fe el credo és entrar en comunió amb Déu, Pare, Fill i Esperit Sant; és també entrar en comunió amb tota l'Església que ens transmet la fe i a l'interior de la qual creiem.»⁶⁷

La fe ens fa viure en la certesa que Déu és a prop nostre; més encara, que la Trinitat habita en l'esperit del qui creu i viu en l'amistat amb Déu: el Pare i el Fill fan estada en ell (vg. Jn 14,23) i hi envien l'Esperit (vg. Jn 14,15-16). L'Esperit Sant desenvolupa en l'ànima del cristià la seva acció salvadora i santificadora, que el va transformant fins a fer-lo imatge del Fill de Déu (vg. Rm 8,16-17.29). L'acció de l'Esperit Sant configura amb Crist el creient —en els seus pensaments (vg. Jn 14,26), en els seus sentiments (vg. Fl 2,5) i en la seva conducta (vg. Jn 15,12.26)—, fent que la seva fe esdevingui una fe viscuda, una fe acompanyada per les obres (vg. Jm 2,14-20).

13. *Fer la veritat amb caritat*

El cristianisme no es fonamenta en idees sinó en fets històrics: la vida, passió, mort i resurrecció de Jesucrist. Aquests fets tenen una dimensió que transcendeix la història, perquè la vida i la mort de

⁶⁵ Cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 819.

⁶⁶ *Ibidem*, n. 150.

⁶⁷ *Ibidem*, n. 197.

Jesús ens revela que «Déu és amor» (1Jn 4,8). Per això la maduresa del cristià rau a fer la veritat amb caritat, a «mantenir-se en la veritat i l'amor» (vg. Ef 4,15). Aquesta frase de sant Pau ens ofereix una guia segura per a la nostra fidelitat renovada a l'Església. «En Crist coincideixen veritat i caritat. En la mesura que ens acostem a Crist, també en la nostra vida veritat i caritat es fonen. La caritat sense veritat seria cega; la veritat sense caritat seria com “un címbal estrident” (vg. 1Co 13,1).»⁶⁸ La veritat sense caritat és una veritat que no atreu, que provoca el rebuig per part del qui ens escolta. La veritat cristiana és la veritat que procedeix de l'amor i condueix a l'amor.

El cristianisme veritablement viscut remou la pròpia tranquil·litat i empeny la consciència individual envers el compromís personal amb els altres; ens els fa més propers, a tots, sense discriminacions de cap mena, i ens associa més íntimament amb els seus patiments i mancaments, que passen a ser també nostres. Tant la pregària com el culte cristià s'obren a la caritat. Com va escriure Joan Pau II, la preocupació pels necessitats és prova de l'autenticitat de les nostres celebracions eucarístiques.⁶⁹ Perquè l'amor és la veritat més profunda de l'Església: la veritat de l'amor de Déu pels homes, que ha de traduir-se en l'amor envers els altres. No és estrany, per això, que els sants, de maneres diverses, hagin descobert i manifestat aquesta referència fonamental entre l'Església i l'amor dins la seva vida i la seva missió.⁷⁰ És clar que l'amor comença per acceptar els altres, «i estimar vol dir també estar disposats a sofrir».⁷¹ Aquest va ser l'exemple que Jesús, el Senyor, ens va deixar.

14. *La responsabilitat dels cristians*

El compromís de vida que comporta la fe cristiana no és un programa fàcil. Cadascú és corresponsable de portar-lo endavant, sabent

⁶⁸ CARDENAL J. RATZINGER, Homilia en la missa per l'elecció del Papa, 18 d'abril de 2005.

⁶⁹ Cf. JOAN PAU II, Carta apostòlica *Mane nobiscum Domine*, n. 28. Cf. també JOAN PAU II, Encíclica *Ecclesia de Eucharistia*, 17 d'octubre de 2003, n. 20 i 47.

⁷⁰ «La meua vocació és l'amor! [...] En el cor de l'Església [...] jo seré l'amor!» (SANTA TERESA DE L'INFANT JESÚS, *Manuscrit autobiogràfic B*, 3v; cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 826).

⁷¹ BENET XVI, Homilia en la missa d'inici solemne del pontificat, 24 d'abril de 2005.

que compta amb l'ajuda de Déu. Els cristians hem de difondre el missatge evangèlic amb l'exemple de la nostra vida i amb la paraula, que dóna «raó de la nostra esperança» (1Pe 3,15).

En aquest temps caracteritzat per una gran pluralitat, hem de fer sentir, com en totes les èpoques, el missatge de Crist amb claredat. El camí per donar a conèixer la identitat cristiana no és cedir davant el relativisme de l'ambient, que amaga vincles subtils amb l'egoisme i l'individualisme, sinó aprofundir en la fe. Amb una pregona actitud d'agraïment per tots els dons rebuts de Déu, els cristians hem de proposar el diàleg, la solidaritat i la pau entre els homes, i comprometre'ns en l'edificació d'una societat més justa i fraternal. No podem retreure'ns ni dissimular la nostra condició de cristians quan en la vida pública es debaten qüestions de gran transcendència que afecten la naturalesa de l'home i la seva felicitat, com ara la vida, la família i l'educació, la llibertat religiosa, la pau i la solidaritat entre els pobles.

Per a això és necessària una catequesi intensa, orgànica i sistemàtica, adaptada a les circumstàncies i necessitats reals dels fidels,⁷² que condueixi a una fe viscuda i transmesa amb alegria en el si de les famílies i de les comunitats cristianes, que ensenyi a viure en diàleg amb Jesucrist a través de la pregària, que afavoreixi la participació activa en la celebració de la litúrgia —especialment de l'Eucaristia—, que refermi l'interès per les realitats nobles del món i mogui a portar la llum de Crist a tots els àmbits humans. Per reforçar aquesta tasca de catequesi aviat podrem disposar del nou *Compendi del Catecisme de l'Església catòlica*, que serà, sens dubte, una referència de gran utilitat.

Ser cristià és ser fidel a Crist, ser-ne testimoni; és tenir la responsabilitat d'estendre l'evangeli i, per tant, de cercar la pau i la justícia, la solidaritat i el respecte als drets humans. Els cristians hem de fomentar un canvi en els criteris pels quals es regeixen la política o l'economia, a fi que disminueixin les escandaloses diferències socials i s'estableixin els mecanismes pertinents perquè tothom tingui accés al treball i als béns necessaris per a una vida humanament digna. Tot i que aquesta responsabilitat afecta tots els fidels, particularment els

⁷² Cf. JOAN PAU II, Exhortació apostòlica postsinodal *Catechesi Tradendæ*, 16 d'octubre de 1979, n. 21; CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE, 1995, resolució 7 VP.

laics, que són la gran majoria de cristians, tenen com a missió pròpia donar testimoniatge de vida cristiana en les seves activitats familiars, laborals, socials, culturals i polítiques.⁷³

Voldria atansar-me a cadascú per encoratjar-lo en la seva participació en la missió apostòlica de l'Església, cadascú d'acord amb la seva vocació o ministeri concret, i recordar-li que la seva contribució no és pas marginal, sinó d'importància decisiva per a tots.

15. *El Pla pastoral diocesà 2005-2008*

Aquests dies estem posant en marxa el nou Pla pastoral diocesà, que vigirà durant els propers tres anys (del 2005 al 2008), elaborat amb el propòsit que sigui un instrument al servei de la comunió eclesial diocesana.

Per a la seva redacció s'ha demanat la participació de les parròquies i de les delegacions i secretariats diocesans, del Col·legi d'Arxiprestos, del Consell Pastoral Diocesà i del Consell Presbiteral, i ha estat signat per mi, després d'haver-lo revisat el Consell Episcopal, amb data de 8 de setembre de 2005, solemnitat de la Nativitat de la Mare de Déu, patrona principal de l'arxidiòcesi.

L'objectiu general que persegueix aquest Pla pastoral, aquestes prioritats pastorals, i que vol donar sentit a tot ell és l'*evangelització*, l'anunci de Jesucrist com a únic salvador dels homes i dones, a la nostra societat actual.

Aquesta prioritat pastoral s'articula entorn dels següents objectius:

En primer lloc, donar més vitalitat a les parròquies, fent de cada una d'elles (o de cada agrupació de parròquies) una casa i una escola de comunió per a la missió. Aquest objectiu es concreta a potenciar el paper de les parròquies (o de les agrupacions de parròquies) en el si de l'arxiprestat, i potenciar el paper del laïcat dins la parròquia.

I en segon lloc, fomentar l'acompanyament de les persones, concretat en l'ajuda a les famílies que volen viure cristianament, i vetllar perquè als col·legis de l'Església —als quals moltes d'aquestes famílies confien els seus fills— es proporcioni una formació humana i cristiana integral. Aquest objectiu es concreta també a anunciar Jesucrist als joves com l'únic salvador, per tal d'aconseguir una adhesió personal

⁷³ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució *Gaudim et spes*, n. 43.

envers ell, una incorporació més viva a l'Església i una presència més responsable en la societat.

IV. Maria, mare de l'Església

16. *Model de fe i de caritat*

Mentre els cristians peregrinem per aquest món i ens esforcem per créixer en santedat sostinguts per la victòria del Crist sobre el pecat, l'Església ja ha arribat en la Benaurada Verge Maria a la perfecció que la fa sense màcula ni arruga (vg. Ef 5,27).⁷⁴ Maria, filla predilecta de Déu, ha tingut el privilegi, per la seva humilitat (vg. Lc 1,48), d'engendrar el Fill unigènit de Déu, Jesucrist. «Per la seva adhesió total a la voluntat del Pare, a l'obra redemptora del seu Fill i a tota moció de l'Esperit Sant, la Verge Maria és, per a l'Església, el model de la fe i de la caritat. Per això Maria és saludada com un membre supereminent i enterament singular de l'Església, i en constitueix, fins i tot, la «realització exemplar» (el *typus*).»⁷⁵

Maria, que, per obra de l'Esperit Sant, «va acceptar el Verb de Déu amb el cor i amb el cos i va donar la vida al món, és reconeguda i honorada com a autèntica Mare del Déu Redemptor». Ella és també «la veritable Mare dels membres [de Crist], perquè amb la caritat va contribuir al fet que en l'Església nasquessin els fidels, els quals són membres d'aquell Cap.»⁷⁶

17. *Intecessora de tota la humanitat*

Els cristians, plens de confiança, «alcem els ulls a Maria, que és model lluminós de virtut per a tota la comunitat cristiana».⁷⁷ Ella, «Mare del Crist i Mare de l'Església»,⁷⁸ ens il·luminarà amb el seu exemple i aconseguirà de la Santíssima Trinitat, Pare, Fill i Esperit Sant, la fe i la caritat que cadascun de nosaltres necessita per estimar i servir l'Església.

⁷⁴ Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució *Lumen gentium*, n. 65.

⁷⁵ *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 967.

⁷⁶ CONCILI VATICÀ II, Constitució *Lumen gentium*, n. 53.

⁷⁷ *Ibidem*, n. 65.

⁷⁸ *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 963.

M'acullo a la protecció de la Mare de Déu de Montserrat, tantes vegades visitada filialment, perquè pugui dur a bon terme la missió que m'ha estat encomanada, i continuo demanant també l'oració de tots. De manera especial em confio a la pregària dels malalts i de tots aquells que sofreixen algun dolor físic o moral, als quals el Senyor fa partícips de la seva Creu. Us l'agraeixo ja des d'ara amb la meva benedicció.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 19 de setembre de 2005

PLA PASTORAL 2005-2008

PRIORITATS PASTORALS ARXIDIOCESANES

0. PRESENTACIÓ

El Pla pastoral expressat i concretat en unes prioritats pastorals arxidiocesanes vol ser un instrument al servei de la comunió eclesial diocesana. No cal que expressi tot el que constitueix el ser i el fer propis de l'Església. La comunió i la missió eclesials, tot el que creiem, tot el que celebrem i tot el que hem de fer, ha d'estar ben servit, en la pastoral ordinària de cada dia, per les parròquies, les comunitats cristianes, els moviments, els arxiprestats i els organismes diocesans, cada un exercint la seva responsabilitat des del seu lloc de servei.

Dins d'aquest conjunt, i en funció d'aquest conjunt, aquestes prioritats es fixen en algun organisme o en algun camp concret de la pastoral que, per les raons que s'han discernit en la preparació de la proposta, necessiten una atenció especial en aquest moment de la vida diocesana. Sobre aquests punts es fixen uns objectius i algunes accions per portar-los a la pràctica, cercant una activitat observable i constatable, en la mesura del possible, i que serveixi també per dinamitzar tot el conjunt de la pastoral ordinària, sense que quedi cap camp desatès.

Els punts que tracten les prioritats no expressen que siguin els més importants dins el conjunt del ser i del fer de l'Església en una jerarquia de valors teològicament correcta. No és en funció d'aquesta jerarquia de valors que es discerneixen, sinó en funció de la necessitat expressada suara i al servei d'aquest conjunt de valors. Per això

qui tingui cura d'una responsabilitat pastoral que no figuri en les prioritats pastorals arxidiocesanes no vol dir que faci una tasca menys important i que no l'hagi de fer amb tota la motivació i competència que necessita aquell camp concret i amb visió de globalitat dins el conjunt de la pastoral diocesana.

El Col·legi d'Arxiprestos, a més d'aconsellar que aquesta proposta no es converteixi en una mena de pla general de l'acció pastoral encomanada a la parròquia o a l'arxiprestat, també suggereix que sigui suficientment oberta per tal que s'hi puguin incorporar les diferents realitats i sensibilitats de llocs i de persones, i que la seva aplicació s'ha de prioritzar des de les parròquies i els arxiprestats. Els organismes diocesans, delegacions i secretariats, han d'ajudar a fer-ne una aplicació. Tanmateix, també indica que, en certs moments, els organismes diocesans han fet una acció subsidiària allí on l'arxiprestat o la parròquia ha necessitat estímulo, iniciativa o suport. Aquesta funció l'han de continuar fent, però també han de vetllar per la pastoral diocesana en sentit de globalitat i de complementarietat suggerint, programant i impulsant el que sigui necessari per al conjunt de l'arxidiòcesi al servei del Sr. Arquebisbe amb el seu Consell Episcopal.

Per a l'elaboració d'aquestes prioritats el Consell Episcopal va demanar la participació de les parròquies i de les delegacions i secretariats diocesans en carta del dia 4 de febrer de 2005; el Col·legi d'Arxiprestos va fer els seus suggeriments en la reunió del dia 31 de maig, i el dia 11 de juny ho va fer el Consell Pastoral Diocesà, per passar al Consell Presbiteral el dia 27 de juny i ser aprovat pel Sr. Arquebisbe amb el seu Consell Episcopal amb data de 8 de setembre de 2005, solemnitat de la Nativitat de la Mare de Déu, patrona principal de l'arxidiòcesi.

Les presents prioritats contenen aquells punts de continuïtat referents al Pla pastoral anterior que s'ha suggerit que havien de continuar, encara que assumits des de la perspectiva dels camps que es proposen, que es va demanar que fossin menys que en els plans anteriors. Menys objectius i menys accions.

Amb aquestes plantejaments i precisions es proposen *l'objectiu general*, els camps, els objectius *més específics* i les accions següents, amb el benentès que les accions que es proposen moltes vegades estan formulades més com a objectius que com a accions observables i constatables. En aquest cas és necessari que es concreti en accions en l'organisme o àmbit pastoral que correspongui.

OBJECTIU GENERAL

L'EVANGELITZACIÓ, L'ANUNCI EXPLÍCIT DE JESUCRIST, ÚNIC SALVADOR, EN LA NOSTRA SOCIETAT

L'objectiu general que persegueix aquest Pla pastoral, aquestes prioritats pastorals, i que vol donar sentit a tot ell és l'evangelització, l'anunci de Jesucrist com a únic salvador dels homes i dones de la nostra societat, avui. Pot ser que es tracti del primer anunci a persones que no coneixen Jesucrist, i es pot tractar d'un nou anunci, una nova evangelització, a persones que han estat batejades però per a les quals, de fet, Jesucrist no compta en la seva vida i l'han de descobrir encara, i poden començar o tornar a començar de nou com un encontre bàsic per al sentit de la seva vida.

En aquesta acció evangelitzadora ens preocupa el servei als més pobres i marginats de la nostra societat, l'acolliment a totes les persones que necessiten ajuda i l'actitud de bons samaritans que hem de tenir envers tantes persones de la nostra societat, com per exemple amb una possible activitat envers les persones sense sostre.

Com es va suggerir en la consulta a les parròquies, es tracta de sortir a trobar els qui no vénen, de tenir contactes amb els allunyats; es tracta de l'acció pastoral envers els practicants ocasionals, els qui demanen algun servei, els indiferents, els immigrants, i fins i tot envers les persones que són contràries a la religió, al cristianisme o a l'Església catòlica. Es tracta de prendre'ns seriosament que estem en un país de missió i que cal remarcar l'aspecte evangelitzador que han de tenir totes les instàncies diocesanes, tots els agents de pastoral i totes les accions d'aquest Pla pastoral. Es tracta també de remarcar el paper decisiu que en tota aquesta acció evangelitzadora ha de tenir el laïcat.

Aquest esperit evangelitzador ha d'impregnar tota l'acció pastoral. Per això cal tenir molt present —i no cal repetir-la aquí— la primera resolució del concili provincial Tarraconense, sobre evangelització i societat, l'Església anuncia Crist a tots els homes i dones. Aquesta resolució desenvolupa els punts següents:

- a)* Caràcter secular i plural de la societat catalana.
- b)* Conseqüències pel que fa a l'evangelització.
- c)* Reconciliació generosa de grups i tendències
- d)* Què és evangelitzar.
- e)* L'opció per la comunitat.

I tot això s'ha de fer amb actituds d'acolliment a tothom, de servei i de presència enmig de les realitats temporals de la nostra societat. Amb la intenció que aquest sigui l'esperit de tot el Pla pastoral es proposen els següents objectius i accions.

I. REVITALITZAR LES PARRÒQUIES

En la preparació del present Pla pastoral ha estat especialment el Consell Pastoral Diocesà qui ha suggerit i demanat que es presti una especial atenció a la parròquia, necessària, per més que sigui insuficient, i unitat bàsica de la pastoral. No es tracta aquí de recordar tot el que ha de fer la parròquia; tenim suports importants per tenir una visió de conjunt en les resolucions del concili provincial Tarraconense, en els directoris de la parròquia i de l'arxiprestat, en el Directori dels sagraments de la iniciació cristiana, aprovats pels bisbes de la CET, i en els documents diocesans sobre l'Estatut de l'arxiprestat (Tau, n. 10), l'agrupació de Parròquies (Tau, n. 6), l'atenció pastoral a les parròquies sense prevere resident [BOAT, 333 (2000), 267] i el memoràndum per al rector de parròquia (Tau, n. 9). Cada acció en cada cas caldrà veure si és millor intentar de portar-la a la pràctica en una parròquia, a l'agrupació de parròquies o a l'arxiprestat. Tenint present tot això, i valorant tot el que s'està fent, es proposa el següent

OBJECTIU:

Fer de cada parròquia (o de cada agrupació de parròquies) una casa i una escola de comunió per a la missió (cf. Joan Pau II, NMI, n. 43).

Resolucions de referència del concili provincial Tarraconense sobre la parròquia: 4, 9, 21-26, 28, 30, 32, 59-60, 95, 128-131, 137, 140, 144, 146-148, 157-158, 161, 167-168.

ACCIONS:

A. Potenciar el paper de les parròquies (o de les agrupacions de parròquies) en el si de l'arxiprestat.

1. Avaluar les necessitats pastorals que cal atendre, amb l'ajuda de l'arxiprestat, i cercar les persones disponibles per fer aquests serveis, amb un discerniment, un acompanyament i una formació adient a cada persona i a cada servei pastoral.

Entre aquests cal tenir presents els laics i laiques als quals es pugui donar missió pastoral. Per a aquesta formació cal cercar propostes concretes a partir de les que faci l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós.

2. Que les esglésies parroquials estiguin obertes en uns moments determinats, amb invitació a tenir-hi moments de pregària, amb les precaucions que calgui pel que fa a la salvaguarda del patrimoni artístic i cultural.

A les parròquies on hi viu el rector, i a les altres, si és possible, s'obrirà l'església cada dia per facilitar la pregària dels fidels.

3. Fer de l'eucaristia dominical el centre de la vida parroquial. On sigui totalment impossible de tenir una celebració de l'Eucaristia cada diumenge, afavorir que els diumenges que no hi pugui celebrar cap prevere hi hagi una celebració dominical (en absència de prevere), tot esperant el prevere.

4. Revitalitzar la celebració dels sacraments, especialment de l'Eucaristia i del perdó, programant a cada lloc mitjans concrets per fer-ho efectiu. En concret, és desitjable que cada parròquia o lloc de culte tingui penjat al cancell l'horari de celebracions de l'Eucaristia i de la celebració de la penitència. Això mateix es pot fer a nivell de ciutat o de poblacions properes de l'arxiprestat.

Tots els horaris de les celebracions de les parròquies han d'estar actualitzats a la pàgina web de l'Arquebisbat.

5. Preguar sovint per les vocacions i fer-ne prendre consciència a tota la comunitat.

La Delegació de Vocacions enviarà periòdicament un material per a la pregària de les vocacions a la pregària dels fidels, amb un llenguatge senzill i entenedor, perquè s'entengui que resem perquè hi hagi més capellans.

6. Fer activitats que ajudin a participar en la vida de la parròquia els immigrants recents que són catòlics.

A les parròquies on hi ha un nombre significatiu d'immigrants es pot fer una eucaristia periòdicament, si és creu convenient. A les ciutats això es pot fer interparroquialment.

B. *Potenciar el paper del laïcat dins la parròquia*

7. Cada parròquia i/o agrupació de parròquies constituirà el seu Consell Pastoral Parroquial, si no el té ja constituït, que ha de comptar amb els corresponents estatuts aprovats pel Sr. Arquebisbe.
8. Que a cada parròquia el rector tingui cura de fomentar i discernir les vocacions per al servei de la catequesi, vetlli perquè els catequistes rebin una formació adequada i, mitjançant reunions periòdiques amb l'equip de catequistes, segueixi l'orientació de la catequesi parroquial i la seva programació. Que les parròquies d'un mateix arxiprestat col·laborin entre elles per aconseguir aquest objectiu i la Delegació Diocesana de Catequesi hi ajudi amb oportunes orientacions.
9. Proposar un procés continuat des de la catequesi de la primera comunió fins a la pastoral de joves.
Que la Delegació Diocesana de Catequesi, amb la col·laboració de les de Litúrgia i Pastoral Familiar, promogui una anàlisi de la situació diocesana sobre la catequesi i els sagraments d'iniciació cristiana d'infants i adolescents, i determini després les necessitats reals de l'arxidiòcesi pel que fa a la catequesi i a la celebració d'aquests sagraments. L'estudi haurà d'estar acabat abans d'acabar l'any 2006 per tal de poder proposar orientacions i accions concretes de cara al curs 2007-2008.
10. A nivell parroquial o arxiprestal, si hi ha algun col·legi de l'Església i segons cada cas, cercar maneres de col·laboració mútua, i estimular els pares perquè assumeixin les seves responsabilitats envers els llocs d'educació dels seus fills.
Als col·legis diocesans hi ha d'haver un prevere o un diaca que coordini la pastoral. Als altres col·legis d'Església, la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut hi mantindrà un contacte estable per facilitar-ne la coordinació.

II. POTENCIAR L'ACOMPANYAMENT DE LES PERSONES

A. *De les famílies*

La família és una institució bàsica tant per a la societat com per a l'Església. Es constata una necessitat d'ajuda i de suport a aquelles famílies que volen viure tant el matrimoni com la família amb sentit cristià. En aquest suport i en aquesta ajuda hi tenen un paper molt important les escoles i els col·legis, sobretot els col·legis de l'Església, i en aquest Pla pastoral cal tenir presents d'una manera especial els col·legis diocesans i els professors que donen testimoniatge de les seves conviccions cristianes en el seu lloc de docència, subratllant la importància dels professors de religió.

Per a aquest suport a la família cal prestar atenció a uns moments clau, com són: la preparació del matrimoni, la celebració del casament, els primers anys de vida del matrimoni i els primers anys dels fills, anys que són bàsics i condicionants pel que fa a la transmissió dels valors i de la fe.

Tenint presents aquestes realitats i valorant tot el que es fa, es formula el següent

OBJECTIU:

Ajudar les famílies que volen viure cristianament i fer que els col·legis de l'Església als quals confien els seus fills els donin una formació humana i cristiana integral.

Resolucions de referència del concili provincial Tarraconense sobre la família: 33-46, 68, 115, 118, 153-155. I sobre l'escola i els col·legis: 8-9, 16-17, 21, 28, 131.

ACCIONS:

1. Ajudar els pares, oferint-los mitjans concrets, a ensenyar a resar els seus fills des de petits i a transmetre'ls valors religiosos.

El *Full Parroquial* inclourà, almenys una vegada al mes, algun article sobre l'educació religiosa dels infants.

Que la Delegació Diocesana de Catequesi doni a conèixer els recursos existents —o en prepari, si cal, de nous— que puguin ajudar els pares en l'educació cristiana dels seus fills des del naixement fins a la seva incorporació a la catequesi

parroquial, i que faci el mateix per ajudar específicament en la pregària i la transmissió dels valors religiosos, tant en el període esmentat com durant els anys de la catequesi d'iniciació cristiana.

2. Potenciar signes religiosos a les llars, com imatges i costums cristians com ara la benedicció de taula, oferint i donant a conèixer mitjans concrets.
3. Prestar una especial atenció a l'associació de pares i mares i al professorat dels col·legis.
La Delegació Diocesana d'Ensenyament mantindrà algun contacte al llarg del curs tant amb els professors de religió de tots els centres com amb els professors cristians.
4. Revisar, per millorar-los, els cursos prematrimonials.
La Delegació Diocesana de Pastoral Familiar reunirà els responsables dels cursos prematrimonials per fer-ne una revisió, abans d'acabar el 2006.
5. Ajudar a preparar bé el baptisme dels fills, conversant amb els pares i oferint mitjans concrets.
La Delegació Diocesana de Pastoral Familiar amb la de Catequesi, estudiarà durant l'any 2006 l'atenció dels pares no casats o casats només pel civil que demanen el baptisme d'un fill, estant ells en condició de rebre el sagrament del matrimoni.

B. *Dels joves*

Mirant el futur de l'Església a casa nostra és evident la importància de l'atenció pastoral als joves, tenint en compte l'etapa de l'adolescència i que per a molts joves es pot dir que s'allarga l'etapa de la joventut, perquè continuen vivint a casa dels pares i difereixen l'assumpció de compromisos definitius, com ara el del moment del casament. Molts joves, pel fet de ser-ho, estan immersos en la nostra societat pluralista i secularitzada i reben amb un fort impacte els diferents oferiments que els arriben des de diferents donadors de significats de la nostra societat. Valorant, com en tots els àmbits pastorals, tot el que s'està fent de positiu en aquest àmbit, es proposa el següent

OBJECTIU:

Anunciar Jesucrist als joves com l'únic salvador, per tal d'aconseguir una adhesió personal envers ell, una incorporació més viva a l'Església i una presència més responsable en la societat.

Resolucions de referència del concili provincial Tarraconense sobre la pastoral de joventut: 9, 25-28, 40, 45, 75, 90, 120, 131, 153-154, 156. I sobre vocacions: 41, 153-158, 160-161.

ACCIONS:

1. Posar els mitjans per a una major presència de la pastoral de joventut a les escoles, als col·legis de l'Església, a la Universitat i als altres llocs de formació, com és el cas de l'Escola de l'Esplai diocesana.
Programar les activitats pastorals, les celebracions adients i l'acompanyament de les persones en aquestes institucions.
2. Donar a conèixer als joves les plataformes —webs— que faciliten l'oració i la informació en temes religiosos, i oferir-los des de l'Arquebisbat més possibilitats per a la seva vida cristiana.
La Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut informará dels webs que facilitin l'oració i la informació de temes religiosos.
3. Potenciar, i si cal crear-ne de nous, els mitjans pastorals per als joves que caminen cap a l'edat adulta, la majoria dels quals, a poc a poc, seguint les diferents vocacions personals, passaran a formar part de grups de laics adults. Cercar maneres de desvetllar el compromís cristià dels laics en la societat en els diferents camps socials, culturals, polítics i econòmics.
4. Cercar nous models i noves estructures que afavoreixin llocs d'encontre no formal i també activitats que poden ser interessants, espais físics reals on sàpiguen que sempre hi haurà algú amb qui compartir una reflexió, parlar d'un tema concret... A l'arxidiòcesi hi podria haver un o més d'aquests punts de trobada per a joves, que poden ser espais de formació continuada. Es podria fer una experiència pilot a partir dels diferents moviments i activitats que en aquests moments s'estan desenvolupant a l'arxidiòcesi des de la pastoral de joventut.

A la ciutat de Tarragona, a l'edifici del Seminari, s'habilitarà un centre que permeti ser un espai de pastoral per als joves.

5. Potenciar la pastoral de joventut a cada arxiprestat i la seva presència a les comunitats. Donar a conèixer l'Acció Catòlica i els diferents moviments existents. Fomentar la participació dels joves en els moviments d'Acció Catòlica (tant el Moviment Cristià de Joves com els moviments especialitzats), com a camí per a la formació d'un laïcat adult en la fe i compromès en la societat.
6. Fer una proposta vocacional clara als joves, sobretot de cara als ministeris ordenats i a la vida consagrada.
7. Crear grups vocacionals dins els col·legis de l'Església.
8. Oferir als joves llocs de possible col·laboració en les activitats parroquials, arxiprestals i diocesanes, com poden ser la catequesi, l'esplai, Càritas i les celebracions de la comunitat cristiana.
Que la Delegació Diocesana de Catequesi, amb la col·laboració de la de Pastoral de Joventut, presenti a través dels mitjans adients les activitats diocesanes i parroquials als nois i noies que es preparen per a la confirmació per tal de facilitar-los la seva incorporació en la vida de la comunitat parroquial.
9. Preparar l'Aplec de l'Esperit per a la Pasqua de 2007.

Tarragona, 8 de setembre de 2005,
solemnitat de la Nativitat de la Mare de Déu,
patrona principal de l'arxidiòcesi

ÍNDIX

ESTIMAR I SERVIR L'ESGLÉSIA (CARTA PASTORAL)

Introducció	3
I. Una Església més viva, més jove, més lliure	5
1. Un esdeveniment de gràcia als nostres dies	5
2. Necessitat de comprendre i estimar l'Església	6
3. Fidelitat renovada i creativa	7
4. Renovació eclesial i conversió personal	9
II. L'Església, casa i escola de comunió	10
5. Què és l'Església?	10
6. L'Església és el sagrament de la comunió amb Déu	12
7. No es pot estimar el Crist sense estimar l'Església-mare	13
8. L'Església és una: és casa i escola de comunió	15
9. L'Església és santa, però necessitada de purificació	18
III. L'Església universal, comunió d'Esglésies particulars	20
10. L'Església és catòlica, universal	20
11. El bisbe de Roma, servent dels servents de Déu	21
12. L'Església és apostòlica: el «sentit de la fe»	22
13. Fer la veritat amb caritat	23
14. La responsabilitat dels cristians	24
15. El Pla pastoral diocesà 2005-2008	26
IV. Maria, mare de l'Església	27
16. Model de fe i de caritat	27
17. Intercessora de tota la humanitat	27
PLA PASTORAL 2005-2008	29

